

הַלְבוֹת שֵׁבֶת סִימָן רַבֵּן

יח באר הַלְבוֹת

ח תבט"ח
דספ"ח
והמרוקם
ישאר
פוזקין
ט צמחיו לעיל סימן
רמד צ"ח ד י רזח
בשם תורשלו סוף
פסק קפא דשבת
כ גס נה צמחו שם
כסע"ד ד ל תר"ו
אקא דשבת י"ט

הנָּהָה, *ח'הוא שלא יאמר לו (טו) לעשות בשבת, ט'גם שיעשה האינדיהודי המלאכה (יז) בביתו: הגה (יח) ואם לא קצץ, *אסור (ד) (יט) בערב־שבת, ועין לעיל סימן רמו (כ) הלש חולקין אם עושה לו (כא) בחנם היינו בטובת הנָּהָה. (כב) *וְאִם רָצָהּ עוֹשֶׂה מְלָאכָתָהּ בַּשַּׁבָּת, אִם הָיָה עוֹשֶׂה *בַּטּוֹבֵת הַנְּהָא, צְרִיף לומר לו שלא יעשה בה בשבת: הגה נאפלו אם נתנם לו (כג) כמה ימים לפני שבת: ג (כד) וְאִם הָיָה מְלָאכָה מְפָרְסָתָהּ (כה) וְנִדְוַע שְׂהִיא שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּמִקּוֹם מְפָרְסָה, *טוב להחמיר (ה) [ה] וְלֵאסֹר: ד (כו) לכל שקצץ, (כז) אף־על־פי שיעשה האינדיהודי מלאכה בשבת, מֵתָר לִישְׂרָאֵל לִלְבֹּשׁ הַכְּלִי בַּשַּׁבָּת עֲצָמָה, דְּכָל שֶׁקָּצַץ אֶדְעָתָה דְּנִפְשָׁה

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לח זיקא, ועין ביראפורם ט"ש בדברי הפמ"א בענין החתה, דהנן ספ"ת שמועה באים הר"ל נולד, ע"ט: [ה] וְלֵאסֹר, ע"ן בח"ס, ועין סב"א, פקולדים ריזעים של מש"א ל נה"א סכססן ע"ג הנקר צריך לקחות קדו כ"י, וקב"ב בנתיבותיים שגבין שלא

בְּאֵר הַלְבָּה

בשכיל שקרו ועושה ארעת ישראל ומחוי כשלוהו, ועל־כן לא הקל המגן־ אברהם אלא בכלים לכובס, שהיה בזמנו הקצב היה ידע: * והוא שילא יאמר וכ"י, וזה אסור אפלו בנותן לו כמה ימים מקדם, וכמו שקתבנו במשנה ברורה בסימן רמו: * אסור בערב־שבת, הרמ"א א"ל לשיטתו בסימן רמו סעיף א בהג"ה דמסיר בלא קצץ ימים ה' [מ"א והג"ה]. ועין פמגן־אברהם, דאף שהחמיר הרמ"א שם שלא בעת הערך ההפסד, בזה הקל, ע"ן שם טעמו, וכן משמע מהאגדה רבה ושי"א דיש להקל בזה ב"ד נה"י: * ואם רצהו עושה כ"י, ע"ן משנה ברורה פה שקתב דאם התנה וכ"י, ד"ן נה פשוט לכל על־ק"א, דהוא בכלל קצץ, וכנ"ל ברמ"ו, רש מאמרונים ושלחן ע"י שטים, הביאו בחרושי רע"א ובס' מאמר־מרדכי'ן שמקלין עוד זיקא, דכל שעושה קשק"ר, אף שלא התנה עמו כלל [וזהו י"א קצץ' הנזכר בכל מקום] אודות השק"ר, אם היה זה בדרך התר דתינו שהיה כמה ימים לפני שבת, או שקטר לו בערב־שבת ותינו שהיה לגמרו קדם השבת, אין צריך למחות לו בשו"א שיעושה בשבת, דה"ן שיעושה על־ק"ל פנים השק"ר אמרין בעצמה קעסיק: * בטובת הנָּהָה, ואם האינדיהודי התחיל בעצמו לומר שיעשה לו טובה, לפי מה שקתב הרמ"א לעיל בסימן רמו וזהו דינו קצץ, וכן מירכ"משה בענינו משמע לכאורה דאפ"ן נה אין להחמיר, אבל לרעת המהבר פשוט דאין לתקל בזה, דבא לדידה בכל ג'ני בחנם מתר לכתחלה למסור, דהוא בכלל טובת הנָּהָה, נאפלו הכי קש"א דהו בשבת צריך לקחות, ואם־כן הוא הדין ק"וה, וכן משמע בסתמיה ד הכוסקים שלא חלקו בזה, אחר־כך נעצתי בהודיש רבי עליקא אג"ר בסניף ד שמחמיר בזה בהקד"א: * טוב להחמיר וְלֵאסֹר, פרוש, ש"אם עושה שבת צריך למחות בידו אפלו קצץ, אבל לכתחלה רשאי לתן ולא תישען שיעשה בשבת ומ"א, ועין בסרי־גודים בסעיף־קטן ה, דאם הוא יודע ודאי שיעשה

בְּאֵר הַיֵּטֵב

וכ"כ בהשוכת פנים מאירות סימן לח: (ד) בע"ש, א"כ יש שהות לעשותה מקע"י, ובר' וה' מֵתָר אֶפְלו מְלָאכָה שְׂאִין יָכוֹל לַגְמֵרָה קָדָם שַׁבָּת, נְאִינו דומה לשולח אג"ר כסי רמו, עמ"א: (ה) וְלֵאסֹר, פ"י ש"אם רואהו עושה בשבת צריך

מְלַמְּנָה בְּרוּרָה

אדע"ה דנפשה קעביד: (טו) לעשות בשבת, וכן אם אמר לכובס: ראה שאני צריך להם במוצאי־שבת, כגון שר'צה לסע מיד במוצאי־ שבת, גם זה אסור אפלו קצץ, דה"ן שְׂאִי אֶפְשֵׁר לְגַמְרוּ אֶלֶּאֶם־כֵּן יַעֲשֶׂה בַּשַּׁבָּת, (טז) ה"ו לה כאלו אומר בפרוש שיקבס בשבת וה"ו (שלאחרי) [אחרונים]: (יז) בביתו, רוצה לומר שלא בבית ישראל, דאז מחוי קא"ו הוא עושה בשליחות ישראל, וכתב הח"י־אד"ם, דבבית ישראל אסור אפ"ל אם הוא דבר שמנהג כל בני העיר לתנו בקבלנות ולא אתו למקשה בשכיריים, (יח) גם־כן אסור מטעם זה, דאמרו שיעשהו לעשות בשבת: (יח) ואם לא קצץ, הינו, שלא התנה עם הישראל אודות שכוו והאינדיהודי מצפה לחשלום שק"ר, אסור, ולא אמרין אדע"ה דנפשה קעביד, הינו שיהישראל לא הבטיחו בהקד"א: (יט) בערב־שבת, דהשוכתו לו בערב־שבת מחוי קא"ל נותנו לו על־ קנת שיעשה בשבת, יקשקצין, דאדע"ה דנפשה קעביד, לא מחוי קא"ל אומר לו כן, וכתבו הפוסקים, דכשיש שהות לגמרה מבעוד יום, מתר אפ"ל בערב־שבת (י) נאפלו לא קצץ, לכלי עלק"א: ומה שד"ק הרמ"א בערב־שבת, דברביעי וחמישי שהוא מפלג מן השבת מתר לתן לו אפ"ל שאין יכול לגמרה קדם השבת, הינו שלא אמר לו שיעשה בשבת: (כ) דיש חולקין וכ"י, יסבירא להי דינו בלא קצץ, ואדע"ה דיששראל קעביד וְאִסֹר בערב־שבת, וע"ן בדרך־משה דמסכים להישח חולקין, וע"ן כמה שכתבנו לעיל בסימן רמו במשנה ברורה סעיף־קטן טז: (כא) בחנם, אם לא שהאינדיהודי בעצמו מתחיל עם הישראל

לומר שיעשה לו בחנם, אז ודאי דעתו על הטובה שקבל ממנו מכ"ר ודינו קצץ [לעיל בסימן רמו סעיף ד בהג"ה]: (כב) ואם רצהו עושה וכ"י, אף שהמהבר הקל למעלה לתן לו אף בטובת הנָּהָה מבעוד יום, ואין לו לחש מה שיעשה בשבת אפלו אם הוא יודע שיעשה, הינו שאינו מצוהו על זה, וכמו שקתבנו לעיל בסימן רמו במשנה ברורה סעיף־קטן ג, מכל מקום קש"א לביתו ומצאו שעושה, מחוי דמדע"ה קעביד הינו שאינו מקבל שק"ר על זה, וצריך לומר לו שלא יעשה, (יח) אבל אם התנה עמו מתחלה לתן לו שקרו, אף שלא פרש לו סף ידע, אין צריך לקחות בידו, דבעבידתה קעסיק: (כג) כמה ימים, רוצה לומר, דבזו הנתינה לאינדיהודי ה"ה לכלי עלק"א מתר, וכנ"ל, אפלו הכי צריך לקחות בשו"א, ודע, דאם היה האינדיהודי (יט) שכיר־יום אצלו בימי החל והוא רוצה עתה גם־כן לעשות מלאכתו בביתו בעצמו, צריך לילף ולקחות בידו הינו שידע לו, אף־על־פי שאין עושה לפניו, פתח מגן־אברהם, דאם מצוה לאינדיהודי לעשות לו מנעלים ור'אחי עושה בשבת, אפלו לא קצץ, אין צריך למחות בידו, דהא אפ"ל לא נקרא שם ישראל עליהם, ואי בעי האינדיהודי מוכרם לאחר ולזה יעשה מנעלים אחרים, ואם־כן לאו בדידה קעסיק: ג (כד) ואם היתה וכ"י, דעורות לעבדן וכלים לכובס, סתמן אין ידע שהוא של ישראל, ועל־כן אפלו אם הוא קעבד וכובס במקום גלוי אין למחות בידו קשקצין; אבל אם היתה המלאכה ידע שהוא של ישראל, וגם הוא עושה אותה במקום גלוי לכל, צריך למחות בידו שלא לעשות בשבת, דהר"א אינו יודע שקצץ ואתו למקשה בשכיריים, וכנ"ל בסימן רמו סעיף א; וע"ן שם בסעיף ד דעת השולחן־ערוה שם דמדע"ה אסור בזה, וע"ן שם בבאור הלכה דבור המתחיל 'דינה' (כה) וְנִדְוַע שְׂהִיא וכ"י, ולפי זה, החלוקים שנכרים שהם של ישראל, והאינדיהודי מקבסן על־גב הנקר שהיא מקום גלוי ומפרסם, צריך למחות בידו קש"א ר'אחי; אבל בתוספת־שבת פתח דלא ש"ף בזה חשדא, דלא ידע של מי הוא, והח"י־אד"ם הקל בזה עוד מטעם אחר, דה"ן שידע שמנהג כל בני העיר לתן פלים לכובס בקבלנות, על־כן אפלו אם האינדיהודי מקבסן במקום מפרסם, מתר, דאין בזה חשדא משי"ם שכיריים, וכע"ן מה שכתב בסימן רמו סעיף ב, והוא הדין בכל הפלים שד"ך לתנו בקבלנות, ואין אסור בזה אלא פשעושה בבית ישראל דשם לא מנהי שום חסר, וכמו שכתבנו למעלה בסעיף־קטן ז: ד (כו) כל שקצץ וכ"י, ובאפ"ן שלא היה אסור בהנתינה, שהיה בזה גם־כן שארי הפרטים שצריך לקצצה, וכנ"ל בסעיף ב: (כז) אף־על־פי וכ"י, ולא דמי

שַׁעֲרֵי הַצִּיּוֹן

(טו) ועל־כן אסור אפלו כמה ימים קדם: (יז) וראיתי באחת מקומות ששוכרין להם אינדיהודי בקבלנות לנער א"ח פשתיתו בחצרו ומנצרו גם כיום השבת, ולא יפה הם עושיהו, דא"ז אם הוא מנהג כל העיר בקבלנות, הלא ברש"ח ישראל לנולס אסור, ועל־כן ראה להקנות להם הפשתין בערב־שבת שהיה שמתן לגמרי (יח) בית־יכ"ף וב"ת, וכפי מה שפרשו בו האלהי רבה ותוספת־שבת ושי"א לחסיר מעלי הפגן־אברהם, ונס המגן־אברהם מודה לזה וזהו הינו קצץ, וכנ"ל בסימן רמו סעיף ב: (יט) מבאר בקצה מקומות דאדע"ה דיששראל קעביד בשכיריים:

הלכות שבת סימן רנב

קא עביר: הגה (כח) *ויש אוסרין ללבוש, כל שצריך *שהאינו יהודי גמרו בשבת (הג"א פ"ק דשבת ומה"ל וכו' בשם רוקח), וצריך להקטין במוצאי שבת (כט) בכדי שיעשה (א"י), והכי נהוג בלכתחלה, אם לא *שצריך אליו בשבת *שאז יש להקל. (ל) ואם יש לתלות שנגמר (ו) [ו] בערב שבת, מותר בכל ענין (הגהות אלפ"י). ודוקא אם שגור לו האינו יהודי לביתו, אבל אסור (י) (לא) לקח כלים (לב) *מבית האמן *בשבת ויום טוב (כרדכי פ"ק דירוש"א ומה"א פ"ב מהל' י"ט הג"א פרק אין ערוין). וכל זה בכלים שעשה לישאל (כ"י). (לג) *אבל אינו יהודי שעושה מקצתם על המקח, (מ) *מותר לישאל שמכירו לילך ולקח ממנו בשבת ולנעלם, ובכבוד (לד) שלא יקצין עמו דמי המקח (הג"א פ"א אין ערוין). ה' *ומותר (לה) לפתח מים לגנה והם נמשכים

באר היטב

למחות בידו אפילו קצץ, עמ"א: (י) בע"ש. ונ"ל דאם היה המנועל מתקן מצ"ש רק שתקנו והחליקו בשבת. שרי. דהא היה יכול ללבוש בלא"ה, מ"א: ע"ש: (ח) מותר. עמ"א שהעלה דלכתחלה אסור לילך ולקח מנועל, אם לא

משנה ברורה

(כ) למה שמבאר (כח) בסימן רעו סעיף א בהג"ה, דאינו יהודי שהחליק הנה בשביל ישראל, אפלו אם היה על ידי קציצה אסור להשתמש לאורה, דהקא אף על גב ששישאל נהנה בלבישתו ממלאכת שבת, מקל מקום אינו יהודי לא עבד בשבת בשביל הנאת ישראל, רק אדעתה דנפשה למחר להשלים פעולתו: מה שאין מן ההם, הדלקתו בשבת היה כדי שישתמש בו הישראל עכשו, (כז) ולכן אסור. ולפי זה גם בענינו. אם הישראל אמר לאינו יהודי סמוך לחשכה: מדוע לא גמרת מלאכתך, והשיב לו: אעשה זאת למענך בשבת, איך הכינמי דאפלו לדעת המחבר אסור ללבוש בשבת, כמו גבי נר [פמ"ג]: (כח) ויש אוסרין וכו'. טעמם, דאסור לישאל לנהוג מהמלאכה בשבת בכל ענין, כיון שמבטל מקום נעשה המלאכה בשבילי: (כט) בכדי שיעשה. כדי שלא יהנה ממלאכת שבתו. (ל) ולפי זה, בשני ימים טובים של גלויות אם עשה האינו יהודי בראשון, מותר בתחלת יום שני בכדי שיעשה ממנה ג' פסוק, דאם היום ראשון קדש השני חל, ואם היום ראשון חל בודאי מותר. ואין חלוק ככל זה בין מי שיעשה בשבילו בין לאחרים, ובספר אליה רבה הקל לאחרים בקצין: (ל) ואם יש לתלות וכו'. דהא יש מהירין בכל ענין. (מ) ואם היה המנועל מתקן בערב שבת רק שתקנו והחליקו בשבת, שרי. דהא היה יכול ללבוש בלאו הכי, וכמו שכתב סימן רנב סעיף א בהג"ה ר. (כח) והוא הדין כלי פשתן שנתן האינו יהודי פחת המכבש בשבת, שרי גם כן מטעם זה: (לא) לקח כלים. ואפלו יודע ודאי (כו) שנגמר קדם שבת ויום טוב, ואפלו אם הוא (ס) לערך שבת. והטעם, מפני מראית העין, דיאמר ששבשבת עשאו ומדעת ישראל, ואיתא בלבוש, דאפלו אם לא יביאם בידו אלא ילבושם שם בבית האינו יהודי, גם כן אסור מטעם זה. וכתב המגן אברהם: אפשר דאפלו על ידי אינו יהודי אסור להביאו, (כח) דעבדא דחל הג"א: (לב) מבית האמן. ואין חלוק (כט) בין ישאל לאינו יהודי: (לג) אבל אינו יהודי שעושה וכו'. דהא אדעתה דנפשה עבד בשבת. ואסור דהבאה מבית האמן, כבידא לה להרמ"א דלא שניף בנה אף שהיה הולך אצלו, משום דכיון שהכל יודעים שהאינו יהודי רגיל לעשות לעצמו בשביל מקח, חו ליכא משום מראית העין שיאמר שצוה לו לעשותם. והמגן אברהם (ל) וישארי הרבה אחרונים חלקו על דבריו

שערי תשובה

ללבוש, ע"ש, ודב"א מה"כ: [ו] בע"ש. עין בה"ט. וכתב בנתיבי חיים דה"ה כלי פשתן שנתן הא"י פחת המכבש בשבת שרי, דהא יכול ללבוש בלא זה, ע"ש: (י) לקח. אפלו לערך שבת אסור, כ"י. ואפלו ע"י א"י אסור להביאו, מ"א.

באור הלכה

בשבת בטקום מפרסם אסור לתנו לו, אם לא בספק ששם לא יעשה בשבת. ועין לעיל בסימן רמד בסעיף ג, בבאור הלכה דבור המתחיל והאינו יהודי: * ויש אוסרין ללבושו וכו'. עין משנה ברורה. וטעמם שיהי בכל מלאכה שהאינו יהודי עושה, כדאיתא במשנה קכ"ב: עשה ככל לבידו וכו', דאיני להיש אוסרין אפלו בקצין וכדאיתא בפוסקים, וכן מוכח בבאור הגר"א לקמן בריש סימן רעו: * שהאינו יהודי גמרו בשבת. ודוקא אם הוא מלאכה דאורייתא, אבל אם הוא מלאכה דרבנן אין להקטין נפמ"ג בשם המ"א בסימן תקט"ו: * שצריך אליו בשבת. הינו שאין לו בגד לשבת כי אם זה, ולא היה כמו לערך המנועל האומר בחל הפועל [ח"מ]: * שאז יש להקל. עין באל"ה רבה שומרה. דכאן משמע דסומך על המחבר והעתיק שיטת הר"ן דלא תלישין לנהנה ממלאכת שבת הואיל וקצין, ולקמן ברע"ו סעיף א בהג"ה העתיק זה לדינא בלי שום חולק. והמגן אברהם בסעיף קטן יא נהפך לתרין קט"ו ולחלק בין ה"א לה"ס, וכו' שכתבתי במשנה ברורה, אף קצת קשה על הרמ"א שם שכתב טעם שיל שישאב במגן אברהם והביא טעם דנהנה, שמקלין בו בעת הצורך בקציעה. עוד קשה לי, לפי פירוש המגן אברהם, למה אסרין שם במשנה קכ"ב גבי קבש וגבי מלא מים, הלא בסתמא איני סופא זו גם כן אפלו בקצין, דומיא דרישא גבי נר דמרי בכל ענין לפי הכרעת רמ"א, והלא בנה הוא דומיא דלבישה, דמכון דאינו יהודי רק להשלים פעולתו. ואולי יש לומר דמרי טפיסא בנאן דבאר הפרי מגדים אסור גבי לבישה לכלי עלמא, דהינו היכא שמוגבר מלמא שהיא עושה לערך ישראל, וכעין זה כתב המאירי בספר קמא דשבת דבור המתחיל יש שואלים וכו', עין שם בטה שמתרין קשם הגאונים, שגם הם סוברים דהר"ן בכלים לוכסם ועורות לעבדו דמפר בקצין ללבוש בשבת, ואף על פי כן אסור גבי קבש וכו'. עין שם: * מבית האמן. עין במשנה ברורה דאפלו מישאל אסור. ואם הוא לערך שבת יש לעין, ולפי מה שכתב הנפמ"ג יוסף וכן הר"ן סוף פרק בטקום שנהגו, והטעם הוא מפני מראית העין, דיאמר שנתן לו לתקנם במנועל, אפשר דבשבת ויום טוב לא תלישין לחשדא זו באמן ישראל: וכן לטעם רש"י שם דהוא משום טרת, ככר כתב הבי"י יוסף וכן באל"ה רבה, דלערוך שבת לא תלישין משום טרה; אף לפי מה שכתב החוספתא שבת ופרי מגדים, דלכך אסור להביא אף על ידי אינו יהודי משום עבדא דחל, ושם הלא אגרי אף לערוך שבת, משמע דאסור גם בנה, וצריך עיון: * בשבת ויום טוב. ואם אינו מאכילו שנה אפלו עד לאחר שבת, הנה לענין חלה המנועל בבאר הדין בסוף סימן חלוד, עין שם, ולערוך שבת אינו מבאר בפוסקים. ונראה דאם גם הוא צריך להפגור לערוך שבת יש להקל בנה שיביאו בצנעה לחוף ביתו: * אבל אינו יהודי שעושה וכו'. עין במשנה ברורה, דהמגן אברהם וכן שאר הרבה אחרונים חולקין על זה וסבירא להו דאין בנה שום יתרון משאר אמן, כיון שהולך אצלו, ולפי זה אפלו יודע ודאי שנגמר אצלו בערב שבת או שנה אמן ישראל, גם כן אסור: * מותר לישאל וכו'. הנה בבית יוסף הביא בשם הגהות אשר"י שמי דעוה אי יש בנה משום מקצה אם גמון ביה"טוב,

וסבירא להו דגם בנה אסור לילך אצלו ולקח ממנו כמו משאר אמן. אלא אחר שהביא לבית ישראל מותר ללבושו, דמסתמא לאו אדעתה דישאל עבד אם הוא עיר שרבה אינו יהודים, כמו שכתב בסימן תקטו, אף אם האינו יהודי הוא תנוני שאינו אמן, אפשר דיש להקל. וגם בנה ממפקדים החוספתא שבת והפרי מגדים, דהו על כל פנים עבדא דחל: (לד) שלא יקצין עמו. דהינו שלא יזכר לו סכום דמים, דאי לא הכי הו"י בכלל מקח וממכר אף על פי שאינו משלם לו עכשו: ה' לפתח וכו'. הינו, שפוחח מים סמוך לחשכה משפת המעקן

שער הציון

(כ) מגן אברהם: (לא) גם בבית יוסף שם כתב כן: (כג) הנה אפלו אם התאכסן הישראל בביתו של אינו יהודי, דבבית ישראל בלא הכי לא מנצי קציעה, וכפ"ל בסעיף ב, וכמבאר המל פארוניס בסימן רעו: (כד) מגן אברהם ושי"א: (כה) מגן אברהם: (כז) גזירותים: (כח) בית יוסף ומגן אברהם ושי"א: (כט) פרי מגדים ותוספתא שבת. ואף שאיני באל"ה רבה וקמרי משה שמקלין על ידי אינו יהודי להביאו, יש עוד הרבה אחרונים שהעתיקו לאסור, והוא סמא מרדכי ונגר"ו ושלסנד' שלמה, וסוברין המאמר מרדכי ונגר"ו דמראית עין שניף גם בנה, עין שם, על גב דהתיי ספקא של המגן אברהם כמות שהוא: (טו) דעקר ראיה רב צמח זאון המוכח בבית יוסף הוא כמה דקמא לן דאפלו בחל המנועל אין מביאין מבית האמן, וכל שכן בשבת ויום טוב, ושם הלא איני בישראל, כמו שכתב הבי"ה: (ל) תוספתא שבת ובאור הגר"א ופרי מגדים:

הַלְבוֹת שֶׁפֶת סִימָן רֵנָב

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק כז]

דְּהָקָא אֶף-עַל-גַּב שְׁהִישְׁרָאֵל נִהְגָּה לְלַבֵּשְׁתוּ מְמַלְאֲכַת שֶׁבֶת-14.

כתב לקמן (סי' שכו ס"ק טו) שאסור לישאר ליהנות מהנעלים עד לערב בכדי שיעשו, ואילו כאן התיר ליהנות ממנעל שהיה מתוקן מערב שבת והחליקו בשבת, וכן לקמן (סי' רעו ס"ק ב) התיר ליהנות מנר נוסף שהדליק על ידי נכרי, ביאר הגרש"ז אויערבך (שש"כ פ"ל הע' קמו) שלא התיר ליהנות ממלאכת נכרי אלא באופן של הדלקת נר נוסף, שכיון ששני הנרות הינם שני גופים נפרדים, ואפשר ליהנות מהאחד בלא השני, אפשר לומר שנהנה מהנר המותר, מה שאין כן בציחצוח הנעל, שהציחצוח הוא חלק מגוף הנעל, וכשנהנה מהנעל על כרחו נהנה הוא גם מהציחצוח. והוסיף הגרש"ז אויערבך (שש"כ שם), שלא התיר המשנ"ב לקמן ליהנות מהנר הנוסף אלא באופן שהיתה כוונתו שידליק הנכרי נר נוסף כדי שיהנה ממנו לאחר שיכבה הנר הראשון, אך אם היתה כוונתו ליהנות מריבוי האור של שני הנרות, דומה הדבר לציחצוח נעלים, ואסור לו ליהנות מהאור.

ומה שהתיר המשנ"ב כאן ליהנות ממנעל מתוקנת בערב שבת שהחלקה ותוקנה בשבת, אף על פי שתיקן הנעל הינו חלק מנף הנעל, ביאר הגרש"ז אויערבך (ש"ת מנחת שלמה מהדורת סי' כד אות א), שכל זה בתיקן שאינו אסור אלא מדרבנן, מה שאין כן בציחצוח הנעל שעשה הנכרי דבר שאסור מדאורייתא.

ולומר לנכרי שידליק את מיוזג האויר ביום חם, כתב בשו"ת אגרות משה (יו"ד ה"ג סי' מז אות ב) שאסור, שאף על פי שיכול היה הישראל לסבול את החום בשעת הדחק, מ"מ אין זה דומה להדלקת נר נוסף, כיון שבנר מקבל הוא הנאה דומה להנאה שהיתה לו קודם לכן, מה שאין כן במיוזג אויר שמקבל הוא הנאה אחרת לגמרי. וראה מה שכתבנו לקמן (סי' רעו ס"ק מב).

[משנ"ב ס"ק לא]

אָסוּר לְהַבְיִאוֹ, דְּעִבְדָּא דְּחַל הוּא-17.

17) ובגדר 'עובדין דחול', כתב הכלכלת השבת (כללי לט מלאכות אות א ר"ה אמנם) שלא אסרו חכמים עשיית פעולות מסוימות אלא באחד מג' אופנים: א. מעשה שיש לחוש שמא יבוא על ידו לעשות מלאכה; ב. מעשה שיש בו טירחה יתירה; ג. פעולה הדומה לאחת מלי"ט מלאכות. ובשו"ת אגרות משה (א"ח ח"ד סי' עד טחון אות ד) כתב, ש'עובדא דחול' הוא כאשר עושה את המלאכה בצורה טובה כמו המלאכה הקבועה שעושה בחול, ולא ניכר שעושה אותה דרך עראי וללא הקפדה על המלאכה שתיעשה יפה. והגרש"ז אויערבך (מאור השבת ח"א מכתב ב אות ב) כתב, שנראה ש'עובדא דחול' היא כל פעולה שרגילים לעשות אותה בשעה שמתעסקים בדבר שאסור לעשותו בשבת, וסיים דבריו שאף על פי כן אינו יודע דבר ברור בה.

[משנ"ב ס"ק כט]

כדי שלא ינהג מְמַלְאֲכַת שֶׁבֶת-13.

15) ולקמן (בהקדמה לסי' תקטו) כתב טעם נוסף שלא יאמר לכתחילה לנכרי לעשות לו מלאכה, והנפקא מינה בין הטעמים, כתב שם, האם אסור לאחרים ליהנות מהמלאכה, שאם האיסור הוא משום החשש שמא יאמר לנכרי לעשות כן פעם אחרת, אין לחוש שיאמר כן בשביל שיהנו אחרים, שהרי אין אדם חוטא ולא לו, אך לפי הטעם שלא ינהג ממלאכת שבת, אסור גם לאחרים ליהנות.

עוד נפקא מינה כתב שם, אם אסרו חכמים ליהנות מהמלאכה ביום טוב שני, שאם הטעם הוא שיש לחוש שמא יאמר לנכרי לעשות מלאכה בשבת, יש לחוש לכך אף ביו"ט שני, אך לפי הטעם שלא ינהג ממלאכת יום טוב, כל זה הוא רק ביום הראשון עד 'בכדי שיעשו', אולם לאחר זמן זה מותר, אף שהוא ליל יו"ט, שממה נפשך לא נהנה ממלאכת יו"ט, שאם יו"ט שני הוא חול הרי כבר המתין בכדי שיעשו, ואם הוא קודש הרי יום הראשון הוא חול, ואם כן לא נעשתה המלאכה ביו"ט, ובביה"ל לקמן (שם סי' ד"ה דורון) הביא את דברי המג"א שכתב שכשקצץ עם הנכרי אין לאסור לביל יום טוב שני לאחר 'בכדי שיעשו' אף לפי הטעם שהחשש הוא שמא יאמר לנכרי לכתחילה לעשות לו מלאכה (וראה מחצית השקל שם, ובמחצית השקל כאן על מג"א סי' יב ובפמ"ג א"א סי' יב) וכמו שכתב המשנ"ב שביום טוב שני מותר.

[משנ"ב ס"ק לו]

דְּהָא הֵיךָ זְכוּל לְלַבֵּשׁוּ בְּלֵאוּ הֵי-16.

16) וכן לענין גוי שהדליק נר בשבת בשביל ישראל, כתב לקמן (סי' רעו ס"ק ב) שאם כבר יש נר אחד דולק, אפילו אם עבר וצוה לנכרי שידליק לו נר נוסף, מותר לו ליהנות מהנר הנוסף כל עוד דולק הנר הראשון.

ואף על פי שלענין ציחצוח נעלים על ידי נכרי באופן האסור,

הַלְבוֹת שַׁבַּת סִימָן רַנב

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק לה]

היגו, שפותח מים סמוך לחשכה משפת המעין שילף לגנה להשקותה¹⁸.

22) ובגדר האיסור כתב לקמן (סי' שלו ס"ק נא) שהוא משום תולדת זורע, כיון שמצמיח בכך פירות אף שזה לאחר כמה ימים.

[משנ"ב ס"ק מג]

פרוש, אף מה שיוצא בשבת²³.

23) וכן להכניס מים למקפאי סמוך לשבת כדי שיהיו קרח בשבת, הורה הגרש"ז אויערבך (שש"כ פ"י הע"ט) שמותר, שאף שיש הסוברים שאסור ליצור קרח בשבת משום נולד, מ"מ כיון שעושה כן מערב שבת, ובאותה שעה היו המים במצב שעומדים להיות קרח, הרי זה כנותן קורה בערב שבת על גבי זיתים ועבבים כדי שיצא מהם השמן והיין בשבת. והוסיף, שאף כשיוצא את הקרח בשבת ויהפך למים אין המים נחשבים נולד, כיון שבבסיסת השבת היו מים, ואין נולד לחצי שבת.

[משנ"ב ס"ק מח]

דאנשא מלקא ואיכא זלחא לשבת²⁴ וכו', רק שלא יקמד ישראל אצלו, דמקוה כשלו²⁵.

24) וכן להפעיל מכתת כביסה לפני השבת כדי שתמשיך לעבוד בשבת מאליה, כתב הגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"א סי' י אות ב) שאסור, והרי זה כריחים של מים שאסור לתת בהן חיטים משום שהדבר נשמע בחוץ, ויש בזה משום וילול בכבוד השבת, וכן כתב בשו"ת אור לציון (ח"ב פט"ז תשובה י), וכן כתב בשו"ת אגרות משה (אורח ח"ה סי' כב אות לח) לענין מכוונת יבוש. והוסיף בשו"ת אור לציון (שם), שאסור לעשות כן אף משום שיש לחוש שמא יבוא לעשות בשבת מלאכה אסורה, ומ"מ בשעת הדחק, כגון שלא יכול היה לכבס את הבגדים בערב שבת ומוכרח לצאת לדרך מיד עם צאת השבת, יש להתיר.

אמנם, הפעלת גרטור שמרעיש מאד, דעת החו"א (הובא בהלכות שבת בשבת ח"א פ"ב הע' 38) שאין בכך משום איסור השמעת קול, שכיון שהדרך היא להעמידו ולכוונו מערב שבת, אין בזה משום וילול בכבוד השבת [ראה הלכות שבת בשבת שם].

25) וטעם נוסף לאיסור זה, כתב לעיל (סי' רמד ס"ק לו) שהוא משום ממצוא חפצך, ולשבת מרחוק כדי לשמור שלא יגוב הנברי דברים שאינם שלו, כתב לעיל (שם ס"ק לה) שמותר, והוסיף שמי"מ כיון שבאופן זה קשה להזהר מלדבר עמו בעניני העסק, עדיף שלא לעשות כן, ואשרי מי שבוטח בה' ואינו מחפש קולות בעניני שבת.

[ביה"ל ד"ה מתו לישראל]

ובשמיצ דסבינא לה לקרמ"א להלקה פדצת הפסיר²⁶.

26) והחו"א כתב (אורח סי' מד ס"ק י ד"ה שריע) שנעל שנוצרה ביום טוב דינה כנולד, ולכך אסור ללובשה ביו"ט, ולא היקל הרמ"א כאן אלא משום שקיימא לן שטולד מותר בשבת, ולפיכך ביו"ט שקיימא לן שנולד אסור, אסור ללובשה.

[ביה"ל ד"ה להשמעת קול]

אף שהטחינה ממילא אחי לבסוף, אפלו הכי חביב²⁷.

27) וכן כתב בשו"ת אחיעזר (ח"ג סי' ס) שנחשב הדבר כמלאכת מחשבת, שכל מלאכה שנעשית תמיד על ידי גרמא נחשבת כמלאכת מחשבת. וכן כתב החו"א (אורח סי' לו ס"ק א ד"ה ומיהו, וביק סי' ד ס"ק יב) שיש בזה חיוב דאורייתא, כיון שדרך טחינה בכך.

[משנ"ב ס"ק לז]

מקר להניחו קשה שרדי מבעוד יום, כדלקמן בסימן שכח סעיף כא, ע"ן שם¹⁹.

19) ובטעם הדבר כתב השר"ע שם, שהעושה כן אינו נראה כמי שנותן על עצמו סממנים, אלא כמי שרוחץ את עצמו בלבד. והוסיף, שאף כלפי עצמו יש חיוב, למרות שיועד לעושה כן לרפואה, שהרי אינו רשאי להניחו אלא לאחר ששראו במים מערב שבת.

וכן לערב תרופה באוכל מבעוד יום ולאוכלה בשבת, הורה הגרש"ז אויערבך (שש"כ פ"ד סי' ובהע' בד וכו') שמותר, כיון שלאחרים נראה הדבר כאכילה, ולעצמו יש חיוב במה שעירב את התרופה במאכל מערב שבת.

ולערב גולזה בתוך מאכל, כגון לערב כדורים המועילים לצום בתוך מאכל שאוכלים לפני הצום, הורו הגרי"ש אלישיב הגר"ש וואנר (ארחות שבת פכ"ב הע' רפד) שמותר, ודעת הגרש"ז אויערבך (ארחות שבת שם הע' קצ, מספר שולחן שלמה על עניני רפואה) שלא די לטמון את הגולזה במאכל כפי שהיא, כיון שבאופן זה ניכרת היא בפני עצמה, אלא יש לרסקה היטב מערב שבת עד אשר לא תהיה ניכרת בתוך המאכל, מאידך, בשו"ת אגרות משה (אורח ח"ב סי' פו) כתב, שהיתר זה אינו אלא בתרופות שדרך העולם לקחתן על ידי עירובן במאכל סמוך ללקיחתן [על ידי שמשנה ומערבן מערב שבת], אך לא בתרופות שדרך העולם לקחתן בפני עצמן, בלא לערבן, וראה מה שכתבנו לקמן (סי' שבח ס"ק ט).

[משנ"ב ס"ק לח]

שקמא יקרחה²⁰.

20) וכל זה במשחה שכבר נתמרחת על הקילור [התהבושת], אך להניח משחה על גבי פצע בלא למורחה כלל, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' לג) שמותר אפילו בשבת עצמה, במקום חולי וצורך גדול, וכעין זה כתב החו"א (אורח סי' נב ס"ק טז) לגבי טיפול בבעלי חיים, שמותר להשליך משחה על גבי הפצע בלא למורחה, והגרש"ז אויערבך (שש"כ פ"ד הע' מ) כתב, שמותר להניח משחה אם אינו מתכוין למורחה, וראה מה שכתבנו לקמן (סי' שבח ס"ק פא).

[משנ"ב ס"ק מ]

ואפלו מקמר וכו'²¹.

21) וכן למלול בשמים כדי ליתן ריח בבגדים, כתב לקמן (סי' שכב ס"ק יח) שאסור, ואם היה המוגמר מונח בכלי עם נקבים, ופקק את הנקבים בערב שבת, כתב לקמן (סי' תקיא ס"ק כג) שמותר לפתוח את הנקבים אפילו בשבת, שנמצא הבית מתגמר מאליו.

הלכות שבת סימן רנב

באור הגולה יט

ג שם י"ט כפשוטה ו
פ"ב דעניות וכו' כי
ישמעאל ס שם
ויקרא, רבנו תנאל
תקנת התוכחות
תורה ש' כס"ג
וכפ"ק רשאר פוקס"ט

והולכים בכל השבת. (לו) ולהניח (לו) קילור (סס) של רפואה שנותנין על העין) עבה על העין
אף-על-פי (לה) שאסור להניחו בשבת, (לט) ולתת מגמר (מ) ואפלו מגמר מנח בכלי, דאין אדם מצוה על שביתת פלים, ולתת שעורים בגיגית
(מא) לשרותן. (מב) וטוענין בקורה בית-הכבוד והגת מבועד יום על זיתים וענבים, (מג) והשמן והזין
היוצא מהם *מותר (וענין לקמן סימן שכ סצ"ד ב). (מד) וכן *בסר (מה) ומלילות שרסקן מבועד יום,
מתרים המשקים היוצאים מהם. *ומותר (מו) לתת חטים לתוף רמים (מו) של מים סמוך לחשכה: הגה ולא
הזינין *להשמעת קול שיאמרו רמים של פלוגי ט'חנות בשבת. ויש אורסים ברחים (מח) ובכל מקום שיש להש

באור הלכה

ומשמע דבכרא לה להכרי"א להלכה כדעת המפר"ט²⁶. וענין בסימן שכה סצ"ד ד
בבאר הלכה טה שנקחב שם דלא יסוד לקח תבא: * מפר, וכן וכו'. הגה
מדכסם המתבר משמע דבכרא לה בשיטת הפוסקים דאפלו בשלא נדרכו
הענבים מקדם, וכן בסר ומלילות שרסקן. אפלו הם מתסרין ערוז דיהב (פי
שלשה דברים לש: רסור ודיקה ושחיקה; רסוק בתחלה, ואחר כך דף אומט
באזה קלי, ואחר כך שוחק אותם יפה) מותר היצא מהן. ומה דלקמן בסימן
שכא סצ"ד יט מחמיר במחפר דיהב, שם הוא משום שעושה הפעולה בידים
בשבת על-פני אסור, כה שאין פן לענין המשקין היוצא מהן וכן קמב הפאמר
מרידי והנרי"א בבאר דעת המחבר. אבל באלה רבה כתב, דלהלכה יש לתפס
כאינדך פוסקים (נהנין ספר התרומה וקמ"ג ופ"ק והסור) דאינו מותר המשקה
היוצא כי אם בשגורו כקום השבת, וכן משמע בבאר הגר"א שבעד כן, ועל
פן אין להחיר טעמין היוצא מבסר ומלילות אלא-אם-כן דכן מבועד יום, וכן
על-ידי טענת קורה צריך לשהי' בנרסקין קום טעמיה, דאז תחשב טעמיה
כדיכה, עין ביה"דס"ף: * בסר ומלילות. עין מגן אברהם שהקשה דלמה
השמיט הטור 'שום' המזכר בנמנא, ונרץ דשום אינו תיב עליו תשאת אם
סחטו אפלו אם לא נתוסק מבועד יום, דכן התורה אינו תיב אלא על זיתים
וענבים בלבד, ולכן לא נזרו בו על משקין היוצאים מהם. ומה שנוכר בסימן
שכא סצ"ד יט 'שום', הינו לענין לגמר שחיקתו בידים, אבל כנה דמורי לענין
משקין היוצאים, בכונה השמיט שום. והפלא, דמה יצנה בתרין ראשון של
התוספות שפרשו בלגאס דכבי ישמעאל וכבי צקא לענין שגיחופי שגמר
הסחיטה ויאל אחר כך בשבת, ושם איתא בהר"א שום שרסקו, והצאחי
שכבר הקשה פן בכתבית-השקל ונשאר בקשיא. גם ראיתי בבאר הגר"א
שפכב להר"א דהוא הדין לשום שרסקו. ושם נדבר נראה, דאף דאין אסור
דאורייתא על סחיטת השום, מכל מקום אסור המשקין היוצאים אם לא נתוסקו,
וכה שכתבו התוספות אחר-כך: כל היקא דליבא חיוב תשאת המשקין בסימן.
הינו היקא שפכב נגמר מבועד יום מן התורה מלאכת הסחיטה, שוב ליקא
למגורו שמה יחס, דכסחוט דמין, אבל במקום שלא התחל כלל הסחיטה
מבועד יום לא חלקו לענין משקין היוצאים פין דבר שאסורו מן התורה לנדך
שאסורו מדרבנן; ומדע, דהא תוחים ורמזים גמ"סן אין אסור סחיטתן אלא
מדרבנן, ואפלו הכי אסור משקין היוצאים כשהניקין למשקין, והטעם, דבנת
שגורו על משקין היוצאים מדמים וענבים גזרו על כל דבר העולה לסחיטה
קצח כותים וענבים, ואם-כן בענינו נמי דעורדים קצח למשקה, כותים
ורמזים דמנא. ועוד כנה התוספות מה שכתבו דיותר עורדים למשקה משאר
פרות, ורצונם לומר דהם כותים ורמזים, והוה טעם גמ"סן במלילות ומה
שכתב הסגן אברהם דבמלילות יש גמ"סן אסור דאורייתא, כבר נדחקו
האחרונים בזה, עין ביד אפרים ובתסד משנה. אחר כך מצאתי בענין השם
במאירי כפרק קמא דף י"ח ר"ט כמו שכתבנו: * להשמעת קול. עין בטנך
אברהם שמצדד לומר דתנינן חטים לתוף רמים של מים בשבת ליקא חיוב
תשאת, דהשמיטה אחר-כך ממילא אתי, וכתבי נראה לזה מתוספות דף י"ח דבר
המתחיל 'וליבא', וכל האחרונים דוח ראיתו, וכן בסמ"ק וקמ"ק שולפניו לא
נמצא שום רמז, וכן ברכב"ס פרק ח אין תוכנה לזה. והכינוי האחרונים
[נהנין האלה רבה והאנן העור והדגול מרכבה והחמר-משנה] למה שפכבי
המגן אברהם בעצמו ראה טוכרי התוספות דף י"ז עמוד ב לענין מצודה,
דפורס מצודה ובשעת פריסתו נכנס תחיה לתוכה ונלפדה, דתיב אף דאחי
ממילא, וכן כשאוסה בתגור, אף שהאפיה ממילא אתי לבסוף, מכל מקום מקרי
מצוה טמא, אף שאינו מקרב האש לגבי הפח אלא הפח לגבי האש, והאש
פועל פעלתו לבסוף, אפלו הכי תיב, והוא הדין בענינו: אף שהשמיטה ממילא

משנה ברורה

שולף לגפה להשקותה¹⁶: (לו) ולהניח. הינה, אף שמשאר מנח בשבת
ועל-ידינה מתרפא והולך, והוא הדין שמתר להניח או מתבשלת על
המפה [גמרא]: (לו) קילור עבה. דקילור רף וצולל, אף בשבת
גופא מותר להניחו כשהנה שרוי מבועד יום, דקילקמן בסימן שכח
סצ"ד כא, ענין שס"ט: (לה) שאסור וכו'. שמא ופרס"ט: (לט) ולתת
מגמר. לכונה ויניו בשמים נותנין על האש ומעשנין התגרים שיהא
ריחן נודף [רש"י]: (מ) ואפלו מגמר וכו'.²¹ וכל-שכן כשהמגמר
מנח על הארץ דשרי: (מא) לשרותן. דבשבת אסור²², וקדלקמן
בסימן שלו סצ"ד י"א, ענין שם: (מב) וטוענין וכו'. ואפלו לא
נתוסקו מקדם מותר לטעון, פיון שמתחיל הפעולה קדם שהשקע
הסמה, וכו'; אף לענין שמן ויין היוצא מהן, כתב הסגן אברהם
דאין מותר רק אם הוא טוען בעוד היום גדול, שייכל להתוסק קדם
שבת על-ידי טענת הקורה, ואם-כן אפלו סחיטת להו אחר-כך בידים
בשבת ליקא חיוב תשאת, ולכן המשקין היוצא מהן מותר, דאין
מקום לגזר משום סחיטה, אבל אם יטען סמוך לשקיעה ממש, דלא
יתוסקו קדם השבת על-ידי הקורות, אסור המשקין היוצא מהן,
גזרה שמא יחס: (מג) והשמן והזין היוצא וכו'. פרוש, אף מה
שיצא בשבת²³, ולא גזרינן שמא יסחט כמו שגורו במשקין שגבו
מזיחים וענבים שלא נתוסקו, וקדלקמן בסימן שכ סצ"ד א, דהתם
יש חיוב תשאת אם יסחט על-פני גזרו אפלו בנבו מעצמן, אבל הכא
שפכב נדכסו על-ידי הטעיה ובלאו הכי זב מעצמו, אלא שיוצא
טפי על-ידי הסחיטה בידים, בזה אין אסור אלא מדרבנן, על-פני כנה
מעצמו בשבת שרי לגמרי, וזה הטעם היא גמ"סן בבסר ומלילות
שרסקן. וענין בבאר הלכה דאין להחיר פי אם בשדקן גמ"סן קדם
השבת, ודיקה היא יותר פרוסוק: (מד) וכן בסר. ענבים בתחלתן
כשהן דקים מוציא מהן משקה לטפל בו בשר, לפי שהוא חק
וקרוב להסמיין: (מה) ומלילות. שבלין שלא בשלו כל צורך
מדרסן וטוענין באבנים, ומשקה זב מהן ומטבל בו: (מו) לתת
חטים וכו'. והוא הדין (ל) שמתר או בעצמו לפתח גמ"סן את
המסגרת של המים שעל-ידינה טוחנין הרמים: (מו) של מים. ולא
של בהמה, דאדם מצוה על שביתת בהמתו: (מח) והכל מקום.
כלל בזה כל היוצא בזה המשמיט קול, דאנשא מלתא ואיבא ולותא
לשבתא²⁴, וכמו שכתב בדרכי-משה. ואם הרמים של אינו-יהודי,
בנדאי שרי לתת לתוכה מבועד יום, והוא הדין אם השכירו לאינו-
יהודי, ואם השקאל מסר לאינו-יהודי התבואה מבועד יום, או אף
אם האיני-יהודי טוחן אותם בשבת שרי בקצין, דאינו-יהודי אדעתה
דנפשה עבדי, רק שלא יעמד וישאל אצלו, דמחזי כשולח²⁵, כמו
שכתוב סוף סימן שו. ולצורך הפסח מותר לישאל להיות עומד שם
לראות שלא יהתמין, (לג) וכן מותר להשיב שומר שלא יגנב האיני-
יהודי, ובכלבד שלא ידבר עמו בשום עסק, וכמו שכתבנו לעיל בסוף

אחי לבסוף, אפלו הכי תיב²⁷. וענין באנן העור שם עוד ראיות לזה. והנה כל זה מירי שהמסגרת של המים הזה פתוח, והוא נותן החטים לתוף האפרסקה ומתחיל
מנה אחר הניחו להשחין ונאם יש תחיה עוד הבואה אחרת, יש לענין אם יש בזה חיוב תשאת אפלו לדידהו, ואינו דומה לנתן ששן לני, דנקימא לן דתיב

שער הצנין

(ל) ואף דאם יפתח בשבת גופא, נראה דאף להסגן אברהם תיב תשאת, דהניו כמו שטוחן בידים, וכמו שבארנו לקמיה, אפלו הכי, הלא לביחיה לל דנקימא
לן כותיהו לא גזרינן אטו שבת: (לג) אף דבמגן אברהם לא משמע פן, האחרונים הסכימו להחיר: